

**การศึกษบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะ
ของนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม**
**The Expected Roles and Actual Roles of Student Advisors beyond the Perspectives
of Students at the Faculty of Agriculture and Life Science,
Chandrakasem Rajabhat University**

สุรพล พหลภาคย์¹, ชินกร จิระจจรจิตกุล²
Surapol Paholpak¹, Chinnakorn Jirakajornjaritkul²

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษามุมมองของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม การวิจัยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีความเชื่อมั่น 0.95% กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ โดยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 178 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา **ทางด้านวิชาการ** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้การปรึกษา แนะนำ หรือตักเตือน เมื่อผลการเรียนของนักศึกษาต่ำลง ($\bar{x}=3.59$, $SD=1.06$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน วิธีการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.84$) **ด้านสภาพการเป็นอยู่และการปรับตัว** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการสร้างนิสัยที่ดีในการเรียน ($\bar{x}=3.42$, $SD=1.03$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{x}=4.11$, $SD=0.82$) **ด้านระเบียบวินัย** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเรื่องการมีระเบียบวินัยในตนเอง ($\bar{x}=3.41$, $SD=1.04$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุดคือการเอาใจใส่

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณบดีคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการผลิตและการจัดการพืชเพื่อชุมชนเมือง, ผู้ช่วยคณบดีคณบดี คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ดูแลความประพฤติของนักศึกษา ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.84$) **ด้านการพัฒนานักศึกษา** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{x}=3.55$, $SD=1.02$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.90$) **ด้านการเงิน** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำแหล่งงานและช่วยติดต่อกงานเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{x}=3.61$, $SD=2.73$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำแหล่งงานและช่วยติดต่อกงานเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{x}=4.40$, $SD=0.86$) **ด้านบริการและสวัสดิการ** ที่ปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษา หรือคำแนะนำ ($\bar{x}=3.35$, $SD=1.15$) และบทบาทที่คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล การผ่อนผัน การเกณฑ์ทหาร ฯลฯ ($\bar{x}=4.06$, $SD=1.17$)

คำสำคัญ : บทบาทที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์

Abstract

This research project is a study of the expected and actual roles of student advisors at the Faculty of Agriculture and Life Science, Chandrakasem Rajabhat University. The purpose of this research was to explore the students' perspectives towards the expected and actual roles of their advisors.

The research methodology was a questionnaire constructed by the researchers with the reliability of 9.5 percent. The research sample included 178 students from the Faculty of Agriculture and Life Science. The collected data was analyzed by a software program to generate percentage, mean scores, and standard deviation.

The findings revealed that the most actual role of student advisors in **an academic area** was consulting, suggesting, or warning toward low performance of their advisees ($\bar{x}=3.59$, $SD=1.06$), and the most expected role of student advisors was giving their advisees suggestions on registration and learning evaluation ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.84$) With regards to **students' states of being and their adjustments**, the most actual role was giving them some pieces of advice on implanting good habits of learning ($\bar{x}=3.42$, $SD=1.03$), and the most expected role of student advisors was giving them pieces of advice on in-campus as well as off-campus living ($\bar{x}=4.11$, $SD=0.82$) In terms of **disciplinary rules**, the most actual role revealed was giving the advisees suggestions on self-discipline ($\bar{x}=3.41$, $SD=1.04$) while the most expected role of the student advisors was paying attentions to the

students' behaviors. For **student development**, the most actual role was giving students suggestions on their personality improvement ($\bar{x}=3.55$, $SD=1.02$) whereas the most expected role referred to giving pieces of advice in the areas of personality development ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.90$). With regard to **financial advice**, the findings showed that the most actual role was introducing students some employing resources as well as referring students to workplaces in order for them to earn money during studying ($\bar{x}=3.61$, $SD=2.73$) and the most expected role of student advisors was also introducing students some employing resources as well as referring students to workplaces in order for them to earn money during studying ($\bar{x}=4.40$, $SD=0.86$). For **welfare services**, the most actual role was letting students have opportunities to meet for consulting or receiving advice ($\bar{x}=3.35$, $SD=1.15$) while the most expected role toward student advisors was giving their advisees pieces of advice on miscellaneous services of the university such as library access, first-aid rooms, and military serving waiving, etc. ($\bar{x}=4.06$, $SD=1.17$)

Keywords: Expected role and Actual role of student advisors

บทนำ

ด้วยเหตุผลที่ว่าในสังคมปัจจุบันปัญหาวัยรุ่นเข้ามามีบทบาทต่อสังคมมากขึ้น และนับวันจะยิ่งมีมากขึ้นตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาวัยรุ่นที่พัวพันกับสารเสพติด ปัญหาวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปในทางลบ ปัญหาวัยรุ่นที่มีข้อขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ปัญหาวัยรุ่นมีการใช้ยาเสพติดเพื่อสُر่ยุสُر่ราย ปัญหาวัยรุ่นชอบสนุ่กที่ไม่เป็นแก่นสาร ปัญหาเหล่านี้อาจเป็นเพราะสังคมเรามีความยุ่งยากและซับซ้อนมากขึ้น เราจะพบปัญหาวัยรุ่นไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ตามหน้าหนังสือพิมพ์แทบทุกวัน สถาบันครอบครัวก็ช่วยได้บ้าง กรณีที่ครอบครัวให้ความสนใจและมีความพร้อมที่จะดูแลเอาใจใส่ลูกหลานของตนเองจริงๆ แต่มีบางครอบครัวและหลายๆ ครอบครัวที่มีชีวิตต้องดิ้นรนเลี้ยงชีพเพื่อปากท้องของตนเองและครอบครัว ครอบครัวแบบนี้แทบไม่มีเวลาที่จะอบรม สั่งสอน ช่วยแก้ปัญหา

ให้กับลูกหลานวัยรุ่นเลยก็ว่าได้ ทำให้ปัญหาของวัยรุ่นในสังคมปัจจุบันมีมากขึ้นตามลำดับ

สถาบันการศึกษาที่มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาน่าจะมีบทบาทอย่างยิ่งเข้ามาช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาวัยรุ่น เพราะอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาจะเป็นผู้ช่วยให้คำปรึกษาด้านต่างๆ ของนักศึกษาได้อย่างเป็นกันเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียน เรื่องส่วนตัว เรื่องสังคม และสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาซึ่ง คณะเกษตรและชีวภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ได้เล็งเห็นความสำคัญของบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาและจะได้มีการจัดให้มีโครงการฝึกอบรมอาจารย์ที่ปรึกษาขึ้นในอนาคตโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองดัง นั้นการติดตามการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งนี้ จะเป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน เพื่อที่จะเป็นแนวทาง

ในการพัฒนาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาและระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการช่วยเหลือและพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ อันจะส่งผลดีต่อวิชาชีพ เมื่อนักศึกษาสำเร็จการศึกษาจะเป็นบุคลากรที่มีศักยภาพมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความสามารถในการปรับตัว เข้ากับผู้อื่นและสังคม ตลอดจน เป็นผู้มีความประพฤติทางอารมณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อการศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงตามทัศนะของนักศึกษาคณะเกษตร และชีวภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม การวิจัยมีวิธีการดำเนินการในรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ภาคปกติระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร จำนวน 61 คน สาขาวิชาการผลิตและการจัดการพืชเพื่อชุมชนเมือง จำนวน 38 คน สาขาวิชาวิทยาการผลิตและสุขภาพสัตว์ จำนวน 51 คนและสาขาวิชาส่งเสริมและธุรกิจเกษตร จำนวน 28 คน รวมประชากรทั้งหมด 178 คนโดยใช้เทคนิค

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีความเชื่อมั่น 95% รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 178 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย

ตอนที่1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ(check-list) เพื่อศึกษาสถานภาพของกลุ่มนักศึกษาจำนวน 5 ข้อ เกี่ยวกับเพศ ช่วงอายุ ชั้นปีสาขาวิชา ภูมิลำเนาและรายได้

ตอนที่2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง เป็นแบบสอบถามแบบเรียงลำดับความสำคัญ(Ordinal scale) โดยมีการกำหนดน้ำหนักพฤติกรรมเป็น 5 ระดับ เรียงระดับตามความสำคัญ

3. การสร้างและหาเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทางทฤษฎีจากเอกสาร วารสาร และจิตวิทยาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษา รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ ปรากฏว่า บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของอาจารย์ที่ปรึกษาและปัญหาที่เกี่ยวกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ควรประกอบด้วย 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านวิชาการ
- 1.2 ด้านสภาพการเป็นอยู่และการปรับตัว
- 1.3 ด้านระเบียบวินัย
- 1.4 ด้านการพัฒนาการศึกษา
- 1.5 ด้านการเงิน
- 1.6 ด้านบริการและสวัสดิการ

3.2 รวบรวมข้อมูล การศึกษาตามข้อที่ 1 แล้วนำข้อมูลที่ได้มาประมวลเป็นหลักในการสร้างข้อกระทง (Item) ในแบบสอบถามตามบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาทที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 นำข้อกระทงในแบบสอบถามตาม
บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวัง บทบาท
ที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันของอาจารย์ที่ปรึกษา
ที่สร้างเสริมเสนอปรึกษาพิจารณาข้อกระทงใน
แบบสอบถาม มีความตรงตามเนื้อหาเพียงใด
เป็นรายชื่อ ตลอดจนพิจารณาสำนวนภาษาที่ใช้

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุง
และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

3.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลอง
ใช้ (Tryout) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันทร์เกษม จำนวน 20 คน แล้วนำมาวิเคราะห์
หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้
ค่าความ เชื่อมั่น 0.95

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้
ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้แจกแบบสอบถาม
และดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อชี้แจง
วัตถุประสงค์ของการวิจัย และอธิบายการตอบ
แบบสอบถาม ให้กับนักศึกษา คณะเกษตร
และชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม
เข้าใจตรงกัน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการ
วิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทาง
สถิติดังนี้ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean)
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
เกณฑ์การแปลผลของค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

4.50–5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

3.50–4.49 หมายถึง ปฏิบัติมาก

2.50–3.49 หมายถึง ปฏิบัติบ้างหรือไม่
ปฏิบัติเลย

1.50–2.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

1.00–1.49 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด
หรือไม่ปฏิบัติเลย

สรุปผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของ นักศึกษา คณะเกษตรและชีวภาพ

นักศึกษาเป็นเพศชาย และเพศหญิงใน
จำนวนใกล้เคียงกัน คือ เป็นเพศชาย ร้อยละ
50.60 เพศหญิง ร้อยละ 49.40 นักศึกษาส่วนใหญ่
ช่วงอายุอยู่ที่ 21–24 ปี ร้อยละ 81.90 มีภูมิลำเนา
อยู่ในอยู่ต่างจังหวัด ร้อยละ 51.10 มีรายได้ต่อ
เดือนมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 42.10 กำลัง
ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 42.70 ชั้นปีที่ 2 ร้อย
ละ 18.50 ชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 20.80 และชั้นปีที่ 4
ร้อยละ 18.00 และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการ
อาหาร ร้อยละ 34.30 การผลิตและการจัดการพืช
เพื่อชุมชนเมือง ร้อยละ 21.30 วิทยาการผลผลิตและ
สุขภาพสัตว์ ร้อยละ 28.70 ส่งเสริมและธุรกิจเกษตร
ตามลำดับ ร้อยละ 15.70 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและ บทบาทที่ปฏิบัติจริง

ด้านวิชาการ ความคิดเห็นของนักศึกษา
ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติจริงมากที่สุด
คือ ให้การปรึกษา แนะนำ หรือซักถาม เมื่อผลการ
เรียนของนักศึกษาต่ำลง ($\bar{x}=3.59$, $SD=1.06$)
และคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด
คือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน
วิธีการวัดและประเมินผล ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.84$)

ด้านสภาพการเป็นอยู่และการปรับตัว
ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ในการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำ
นักศึกษาเกี่ยวกับการสร้างนิสัยที่ดี ในการเรียน
($\bar{x}=3.42$, $SD=1.03$) และคาดหวังให้อาจารย์
ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษา

เกี่ยวกับการใช้ชีวิตภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{x}=4.11$, $SD=0.82$)

ด้านระเบียบวินัย ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเรื่องการมีระเบียบวินัยในตนเอง ($\bar{x}=3.4$, $SD=1.04$) และคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การเอาใจใส่ดูแลความประพฤติของนักศึกษา ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.84$)

ด้านการพัฒนานักศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{x}=3.55$, $SD=1.02$) และคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุดคือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.90$)

ด้านการเงิน ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำแหล่งงานและช่วยติดต่อกงานเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{x}=3.61$, $SD=2.73$) และคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำแหล่งงานและช่วยติดต่อกงานเพื่อสร้างรายได้ระหว่างเรียน ($\bar{x}=4.40$, $SD=0.86$)

ด้านบริการและสวัสดิการ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการปฏิบัติจริงมากที่สุด คือ เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำ ($\bar{x}=3.35$, $SD=1.15$) และคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆของมหาวิทยาลัยเช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล การผ่อนผันการเกณฑ์ทหาร ฯลฯ ($\bar{x}=4.06$, $SD=1.17$)

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษามีความเห็นว่บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่

คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ในด้านต่างๆพบว่า

ด้านวิชาการ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ การให้คำแนะนำและช่วยวางแผนการเรียนร่วมกับนักศึกษาและนักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุดคือ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียน วิธีการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับสุนันทา แก้วสุข (2545) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาสถาบันราชภัฏธนบุรี ซึ่งพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจการปฏิบัติงานเป็นรายข้อจำแนกตามคณะและประเภทของนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์พอใจมาก ส่วนในรายด้าน เช่น ด้านวิชาการ ด้านสวัสดิการ และพัฒนานักศึกษาและด้านอื่นๆ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก และข้อเสนอแนะของนักศึกษาคือ ให้มีเวลาและจัดวันให้นักศึกษาพบมากขึ้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำ เอาใจใส่และพูดคุยให้ความเป็นกันเองให้มากขึ้นและพบนักศึกษาตามปฏิทินที่กำหนดไว้

ด้านสภาพการเป็นอยู่และการปรับตัว อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวต่างๆ เช่น สุขภาพ ความรัก เป็นต้นและนักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับแก้วศรีมานันท์ (2540, หน้า 114) ได้ศึกษาบทบาทของครูและความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียน สังกัดงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการบริการให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง เรียงลำดับดังนี้ การดูแลรักษาสุขภาพ การเตรียมตัวสอบ การปรับตัวในการเรียน การเรียนต่อสถาบันต่างๆ การให้คำปรึกษา

เป็นกลุ่ม การปฏิบัติตัวในการเข้าสู่สังคมการครอง
ตนในวัยรุ่น รายละเอียดเกี่ยวกับงานอาชีพการ
ปรับตัวในการคบเพื่อน การเตรียมตัวทำงาน การ
ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและการเข้าไปปรึกษ
กับครู นักเรียนก็มีความต้องการครูที่ให้คำปรึกษา
อย่างเป็นกันเอง และเข้าใจนักเรียนด้วย

ด้านระเบียบวินัย อาจารย์ที่ปรึกษาได้
ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ การให้ให้การ
ดูแลด้านจิตใจ เมื่อนักศึกษาประสบอุบัติเหตุระเียบ
มหาวิทยาลัยและนักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ที่
ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การเอาใจใส่ดูแลความ
ประพฤตินักศึกษา สอดคล้องกับสุจริต
เพียรชอบ และ วรศักดิ์ เพียบบชอบ(2523) ได้ศึกษา
สภาพการให้คำปรึกษานิสิตในจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า นิสิตชาย หญิง
แต่ละคณะในแต่ละชั้นปี ส่วนใหญ่ได้รับคำปรึกษา
มาจากอาจารย์อยู่ในระดับน้อยมาก และต้องการ
คำปรึกษาในด้านวิชาการ และการเรียนการสอน
ด้วยวิธีการแบบรายบุคคล นิสิตมีความเห็นว่า
บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยและลักษณะอารมณ์ของ
อาจารย์ที่ปรึกษาในด้านต่างๆ อยู่ในระดับดีมาก
ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษาในด้านต่างๆ
อยู่ในระดับดี ควรจะให้คำปรึกษาตอนเลิกเรียน
วิชา เพื่อลงทะเลียนเรียน เมื่อมีปัญหาทางวิชาการ
นิสิตจะไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาหรืออาจารย์ผู้สอน
วิชาการ เมื่อมีปัญหาส่วนตัว จะไปหานิสิต รุ่นพี่
และอาจารย์ที่ปรึกษามากที่สุด ทั้งอาจารย์ที่
ปรึกษาและนิสิตมีความเห็นสอดคล้องกันว่าการ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ควรเป็นตั้งแต่ต้น ติดต่อกัน
จนนิสิตสำเร็จการศึกษาปัญหาและอุปสรรค
สำคัญในการให้คำปรึกษา ได้แก่ การที่อาจารย์ที่
ปรึกษา มีงานสอนและงานอื่นมากเกินไป อาจารย์
และนิสิต ขาดความสนิทสนมกัน อาจารย์ที่ปรึกษา
ไม่ได้สอนนิสิตทำให้ไม่รู้จักนิสิตเท่าที่ควร และส่วน
ใหญ่ นิสิตรุ่นพี่ให้คำปรึกษาเพียงพอแล้ว

ด้านการพัฒนานักศึกษา อาจารย์
ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ การ
ปลูกฝังให้มีเจตคติที่ดีและมีความภาคภูมิใจใน
วิชาชีพของตนและนักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์
ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ สอดคล้องกับ
แก้วศรีมา ปั่นหุ่น (2540, หน้า 114) ได้ศึกษา
บทบาทของครูและความต้องการของนักเรียน
เกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียน สังกัดงานการ
ประถมศึกษาอำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง ผล
การศึกษา พบว่า ความต้องการบริการให้
คำปรึกษาอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง เรียงลำดับดังนี้
การดูแลสุขภาพสุขภาพ การเตรียมตัวสอบ การ
ปรับตัวในการเรียน การเรียนต่อสถาบันต่างๆ การ
ให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม การปฏิบัติตัวในการเข้าสู่
สังคม การครองตนในวัยรุ่น รายละเอียดเกี่ยวกับ
งานอาชีพ การปรับตัวในการคบเพื่อน การเตรียม
ตัวทำงาน การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและ
การเข้าไปปรึกษากับครู นักเรียนก็มีความต้องการ
ครูที่ให้คำปรึกษาอย่างเป็นกันเอง และเข้าใจ
นักเรียนด้วย

ด้านการเงิน อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติ
จริงในระดับปานกลาง คือ การให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของนักศึกษา และนักศึกษ
าคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ
ให้คำแนะนำแหล่งงานและช่วยติดต่อกงานเพื่อสร้าง
รายได้ระหว่างเรียนสอดคล้องกับ ชัยยุทธ เจริญ
พิพัฒน์สุข (2527) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ
บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาพบว่า บทบาทอาจารย์ที่
ปรึกษาที่ควรปฏิบัติ คือ ด้านการศึกษา ได้แก่ ให้
ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา
ด้านการเรียนด้านสวัสดิการ ได้แก่ แนะนำแหล่งที่
ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา และการหารายได้
เสริม แนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ เช่น

ห้องสมุดห้องพยาบาล ด้านพัฒนานิสิต นักศึกษา ได้แก่ แนะนำในเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสม แนะนำเกี่ยวกับการฝึกทักษะ และด้านวิชาชีพพลศึกษา ได้แก่ ให้ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องของวิชาชีพพลศึกษา ปลุกฝังให้มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพและเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาสาขาวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และวิทยาลัยพลศึกษา ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริการและสวัสดิการ อาจารย์ที่ปรึกษาได้ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง คือ การให้คำแนะนำและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และนักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติมากที่สุด คือ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล การผ่อนผัน การเกณฑ์ทหาร ฯลฯ สอดคล้องกับ ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒนสุข (2527) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาที่ควรปฏิบัติ คือ ด้านการศึกษา ได้แก่ ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาด้านการเรียน ด้านสวัสดิการ ได้แก่ แนะนำแหล่งที่ทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา แนะนำเกี่ยวกับการใช้บริการต่างๆ เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล ด้านพัฒนานิสิต นักศึกษา ได้แก่ แนะนำในเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสม แนะนำเกี่ยวกับการฝึกทักษะ และด้านวิชาชีพพลศึกษา ได้แก่ ให้ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ถูกต้องของวิชาชีพพลศึกษา ปลุกฝังให้มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพและเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษาในมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู และวิทยาลัยพลศึกษา ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลการศึกษาการศึกษามหาวิทยาลัยของอาจารย์ที่ปรึกษาที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามทัศนะของนักศึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งพบว่าอาจารย์ที่ปรึกษาคณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ปฏิบัติตามบทบาทที่เป็นจริงได้น้อยกว่าบทบาทที่นักศึกษาคาดหวังไว้ในทุกด้านนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

1. บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษานั้น ควรจะเป็นผู้ที่สนใจรักและชอบในการที่จะให้คำปรึกษาพูดคุยกับนักศึกษา มีความรับผิดชอบในตัวนักศึกษาที่ตนเองดูแล มีความเสียสละและจะต้องมีการศึกษาซักซ้อมความเข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเสมอ ตลอดจนโครงสร้างหลักสูตรของคณะ/สาขาวิชา ที่นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียน รวมทั้งแผนกำหนดการศึกษาให้ถูกต้องและชัดเจน

2. ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา เพื่อชี้แจง และทบทวนบทบาท และหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และถือเป็นแนวปฏิบัติรวมทั้งเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และนำเสนอปัญหาที่ได้พบเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2553 สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีโดยได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากบุคคล

หลายฝ่ายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณวิลาวัลย์ โพธิ์ดำ คณะเกษตรและชีวภาพทุกท่าน ที่ร่วมมือเป็นอย่างดี
กล้า คุณอาทิตย์ ศรีประไพ คุณภัททิรา ชุ่มคำ ดีในการตอบแบบสอบถาม
คณาจารย์คณะเกษตรและชีวภาพ และนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษา. 2533. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความหวังของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา**. ฝ่าย
วิชาวิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่.
- แก้วศรีมา บัณฑิต. 2540. **บทบาทของครูและความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับการแนะแนวในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง**. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยยุทธ์ เจริญพิพัฒน์สุข. 2527. **ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาและนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาท
ของอาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาพลศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์
มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพร มณีศรีขำ สายชนันท์ สัจจามิตย์ และนิมนวาล อุดระ. 2527. **การศึกษารolesของอาจารย์ที่ปรึกษา
ในมหาวิทยาลัยศิลปากร**. สำนักทะเบียนการศึกษา วิทยาเขตวังท่าพระ หน่วยวิจัยสถาบัน
มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ.
- ทรรศนีย์ ปัจจุสานนท์. 2519. **การเรียนรู้ทางการเมืองของนักเรียนนายร้อยทหารบกไทย**.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประหยัด สายวิเชียร. 2529. **ความคิดเห็นและความคาดหวังของนักศึกษาที่มีบทบาทของอาจารย์
ที่ปรึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พรพรรณ ยศธร. 2533. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการในมหาวิทยาลัยมหิดล**. รายงานการ
วิจัยสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภักตรา จันทปัญญาศิลป์. 2519. **ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับหน้าที่
ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ภิญโญ สาร. 2519. **หลักบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ลออ ชูติกร. 2520. **บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ครุ
ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิฑูรย์ ลิ้มะโชคดี. 2537. **จิตวิทยาองค์กรอุตสาหกรรมการพัฒนากองทัพและนวัตกรรมการ**.
กรุงเทพมหานคร: บริษัท ส. เอเซียเพรส จำกัด.
- ไวรัช เจียมบรรจง. 2523. **จิตวิทยาสังคม**. เล่มที่ 2 นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ ตัว สุวรรณและสุติพงษ์ ธรรมนุสรณ์. 2522. **จิตวิทยาสังคม**. นนทบุรี: ชัยศิริการพิมพ์
- สงวนศรี วิรัชชัย. 2527. **จิตวิทยาเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศึกษาพร จำกัด.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2524. **จิตวิทยาสังคม**. โครงการเอกสารตำราเรียน. วิทยาลัยครูนครปฐม.

- สุจิตร เพียรชอบ และวรศักดิ์ เพียรชอบ. 2523. รายงานการวิจัยสภาพการให้คำปรึกษานิสิตใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สุพัตรา เพชรมณี.
2517. ความคาดหวังของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เจริญพล
สุนน อมรวิวัฒน์. 2518. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในการสอนและการวัดผลการศึกษาใน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
อัญชลี เศรษฐเสถียร. 2530. บทบาทที่คาดหวังของนักศึกษาต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการแนะแนว
การศึกษา. วิทยาลัยศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Bartal, M.K., and Martin, C.D. (1991). *Management*. New York: McGraw Hill.